

N A P U T A K
o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača
u Bosni i Hercegovini
(Prečišćeni tekst)

Temeljem članka 2.9 stavak (1) točka 2, a u svezi s člankom 17.10 stavak (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16), Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je na 22. sjednici, održanoj 24.05.2018. godine, utvrdilo

N A P U T A K
o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača
u Bosni i Hercegovini
(Prečišćeni tekst)

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Članak 1.
(Primjena)

Ovim naputkom se utvrđuje:

- a) postupak podnošenja zahtjeva i kriteriji za akreditiranje izbornih promatrača (članak 17.3, članak 17.4 stavak (1) i članak 17.5 stavak (1) i (2) Izbornog zakona BiH)
- b) rokovi za podnošenje i rješavanje po zahtjevu (članak 17.7 Izbornog zakona BiH)
- c) razmatranje zahtjeva za akreditiranje izbornih promatrača (članak 17.10 stavak (2) Izbornog zakona BiH)
- d) izgled sadržaj i distribucija iskaznica (članak 17.6 Izbornog zakona BiH)
- e) pristup akreditiranog promatrača mjestu promatranja izbornih aktivnosti (članak 17.1 stavak (2) Izbornog zakona BiH)
- f) oduzimanje svojstva promatrača (članak 17.10 stavak (1) Izbornog zakona BiH)
- g) forma obrasca zahtjeva za akreditiranje i izgled iskaznica (članak 17.6 Izbornog zakona BiH).

Članak 2.
(Definicije)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Naputku imaju sljedeća značenja:

- a) **promatrač** označava predstavnika političkog subjekta, predstavnika udruge i međunarodnog promatrača akreditiranog sukladno odredbama ovog Naputka
- b) **udruga** označava udrugu ili fondaciju utemeljenu sukladno zakonima o udrugama i fondacijama
- c) **međunarodni promatrač** označava predstavnika međunarodne vladine i međunarodne nevladine organizacije, predstavnika strane vlade i izborne dužnosnike
- d) **iskaznica** označava dokument koji izdaje Središnje izborno povjerenstvo BiH temeljem kojeg promatrači ostvaruju pravo promatranja izbornih aktivnosti.

POGLAVLJE II. PODNOŠENJE ZAHTJEVA I KRITERIJI ZA AKREDITIRANJE IZBORNIH PROMATRAČA

Odjeljak A. Promatrači političkih subjekata

Članak 3.

(Podnošenje zahtjeva za akreditiranje političkih subjekata – članak 17.5 Izbornog zakona BiH)

(1) Predstavnicima političkih subjekata ovjerenih od strane Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Središnje izborni povjerenstvo BiH), podnose zahtjev Središnjem izbornom povjerenstvu BiH za akreditiranje promatrača za promatranje rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i rada Glavnog centra za brojanje. Zahtjev za akreditiranje promatrača za promatranje rada izbornog povjerenstva, Centra za birački popis i rada na biračkom mjestu i drugim izbornim mjestima predstavnici političkih subjekata podnose izbornom povjerenstvu u osnovnoj izbornoj jedinici unutar izborne jedinice za koju se kandidiraju.

(2) Zahtjev za akreditiranje koji politički subjekt podnese Središnjem izbornom povjerenstvu BiH smatrat će se važećim samo ako su ga potpisale osobe koje su u prijavi za ovjeru za sudjelovanje na izborima navedena kao osobe ovlaštene za zastupanje i čiji je potpis deponiran kod Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(3) Središnje izborni povjerenstvo BiH će svu komunikaciju s političkim subjektima ostvarivati isključivo preko sjedišta političke stranke, koalicije, neovisnog kandidata ili liste neovisnih kandidata ili preko osobe ovlaštene za zastupanje pred Središnjim izbornim povjerenstvom BiH.

(4) Zahtjev za akreditiranje koji politički subjekt podnese izbornom povjerenstvu u osnovnoj izbornoj jedinici unutar izborne jedinice za koju se kandidira smatrat će se važećim ako su ga potpisale osobe koje su u prijavi za ovjeru za sudjelovanje na izborima navedene kao osobe ovlaštene za zastupanje i čiji je potpis deponiran kod Središnjeg izbornog povjerenstva BiH ili izbornog povjerenstva.

(5) Uz zahtjev iz stavka (1) ovog članka, politički subjekt dostavlja i kontakt podatke (adresa, broj telefona, faksa i e-mail).

(6) Obrazac zahtjeva za izdavanje iskaznice političkim subjektima i obrazac pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja bit će dostupni u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i u izbornim povjerenstvima.

(7) Uz zahtjev iz stavka (2) ovog članka, politički subjekt popunit će listu predloženih promatrača koja sadrži ime i prezime, broj važeće osobne iskaznice i jedinstveni matični broj promatrača te obrazac pravila ponašanja s potpisanom izjavom o poštivanju tajnosti glasovanja svakog predloženog promatrača.

(8) Pravo akreditiranja za promatranje izbornih radnji iz stavka (1) ovog članka imaju politički subjekti koji se nalaze na listi političkih subjekata utvrđenoj od strane Središnjeg izbornog povjerenstva BiH po postupku koji se primjenjuje za predlaganje članova biračkih odbora.

Odjeljak B. Promatrači udruga

Članak 4.

(Podnošenje zahtjeva za akreditiranje udruga – članak 17.4 stavak (1) Izbornog zakona BiH)

(1) Predstavnicima udruga zahtjev za akreditiranje promatrača za promatranje svih izbornih aktivnosti podnose Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

(2) U zahtjevu za izdavanje iskaznice udruga navodi:

- a) izborne aktivnosti koje želi promatrati
- b) kontakt podatke (adresu, broj telefona, faksa i e-mail)
- c) izborne jedinice u kojima želi promatrati izborne aktivnosti
- d) broj promatrača
- e) razloge zbog kojih žele promatrati izborni proces.

(3) Uz zahtjev udruga dostavlja:

- a) listu imena predloženih promatrača koja sadrži ime i prezime, broj važeće osobne iskaznice i jedinstveni matični broj promatrača
- b) izvadak o upisu udruge u registar udruge kod nadležnog tijela koji ne može biti stariji od 60 dana
- c) obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasanja.

(4) Udruga podnosi poseban zahtjev za svaku izbornu jedinicu u kojoj želi promatrati izborne aktivnosti.

Odjeljak C. Međunarodni promatrači

Članak 5.

(Podnošenje zahtjeva za akreditiranje međunarodnih promatrača – članak 17.3 Izbornog zakona BiH)

(1) Predstavnici međunarodnih promatrača zahtjev za akreditiranje podnose Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

(2) Uz zahtjev za izdavanje iskaznica, predstavnici međunarodnih promatrača na zahtjevu za akreditiranje dostavljaju kontakt podatke i popunjenu listu predloženih promatrača koja sadrži: ime, prezime, naziv države koja je izdala putnu ispravu i broj putne isprave.

(3) Predstavnici međunarodnih promatrača će u zahtjevu označiti izborne aktivnosti koje žele promatrati. Predstavnici međunarodnih promatrača mogu promatrati naznačenu izbornu aktivnost u svim osnovnim izbornim jedinicama u kojima to žele.

(4) Predstavnik međunarodne organizacije na zahtjevu za izdavanje iskaznice potpisuje izjavu da navedena organizacija ne obavlja bilo kakvu aktivnost u ime političkog subjekta i da će se pridržavati odredbi Izbornog zakona BiH.

(5) Međunarodni promatrači uz zahtjev za akreditiranje dostavljaju akt koji je potpisala ovlaštena osoba u kojem navode razloge zbog kojih su zainteresirani da promatraju izborni proces u BiH.

Odjeljak D. Promatrači u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine

Članak 6.

(Podnošenje zahtjeva)

(1) Politički subjekti, udruge i međunarodni promatrači mogu podnijeti zahtjev za akreditiranje svojih promatrača za promatranje izbora na biračkom mjestu određenom za glasanje državljana Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: državljani BiH) u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: DKP-i BiH) Središnjem izbornom povjerenstvu BiH neposredno ili posredstvom DKP-a BiH.

(2) Predstavnicima političkih subjekata, udruge i međunarodnih promatrača popunit će listu predloženih promatrača koja sadrži: ime i prezime, naziv države koja je izdala putnu ispravu, broj putne isprave, broj važeće osobne iskaznice i jedinstveni matični broj te obrazac o pravilima ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja svakog predloženog promatrača.

(3) Predstavnicima političkih subjekata, udruge i međunarodnih promatrača označit će u zahtjevu u kojim DKP-ima BiH, određenim za glasovanje, žele promatrati glasovanje.

(4) Akreditirani promatrači su pored obveza propisanih Izbornim zakonom BiH i ovim Napatkom, dužni poštovati i specifične sigurnosne procedure koje se odnose na rad DKP-a.

Odjeljak E. Kriteriji za akreditiranje promatrača političkih subjekata i udruga

Članak 7.

(Kriteriji za akreditiranje političkih subjekata i udruga – članak 17.4 i 17.5 Izbornog zakona BiH)

- (1) Politički subjekti i udruge mogu predložiti za promatrače samo osobe koje su državljani BiH i koje su punoljetne.
- (2) Središnje izborno povjerenstvo BiH će odbiti zahtjev za akreditiranje za osobu:
  - a) koja je kandidat na predstojećim izborima
  - b) čija je kandidatura na predstojećim izborima odbijena, ili je njegovo ime naknadno skinuto s liste kandidata
  - c) kojoj je Središnje izborno povjerenstvo BiH izreklo sankciju zabrane rada u biračkom odboru, u Centru za birački popis ili u izbornom povjerenstvu
  - d) koja je predložila politički subjekt koji nije ovjeren za sudjelovanje na izborima
  - e) koja je član biračkog odbora
  - f) koja je u izvršnoj ili zakonodavnoj vlasti u izbornoj jedinici za razinu za koju se bira (za općinsko vijeće i za općinskog načelnika na lokalnim izborima, za više razine vlasti na općim izborima).

POGLAVLJE III. ROKOVI ZA PODNOŠENJE ZAHTJEVA I RJEŠAVANJE

Članak 8.

(Rokovi za podnošenje zahtjeva i rješavanje - članak 17.7 Izbornog zakona BiH)

- (1) Rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje iskaznice teče od dana raspisivanja izbora.
- (2) Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje iskaznice političkim subjektima i udruženjima je 15 dana prije dana održavanja izbora.
- (3) Nadležno izborno povjerenstvo će o zahtjevima koji su navedeni u stavku (1) i (2) ovog člana donijeti odluku najkasnije u roku od deset dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (4) Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za akreditiranje međunarodnih promatrača je sedam dana prije dana održavanja izbora, a iznimno Središnje izborno povjerenstvo BiH može odobriti zahtjev za akreditiranje jedan dan prije dana održavanja izbora.

POGLAVLJE IV. RAZMATRANJE ZAHTJEVA ZA AKREDITIRANJE IZBORNIH PROMATRAČA - članak 17.10 stavak (2) Izbornog zakona BiH

Odjeljak A. Zahtjevi političkih subjekata

Članak 9. (Razmatranje zahtjeva političkih subjekata)

(1) Obrasci zahtjeva za akreditiranje političkih subjekata su dostupni na internet-stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(2) Ispunjene zahtjeve za izdavanje iskaznica politički subjekti dostavljaju Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i izbornim povjerenstvima, u ovisnosti od toga žele li se akreditirati za promatranje rada Središnjeg izbornog povjerenstva i rada Glavnog centra za brojanje ili promatranje rada izbornog povjerenstva, Centra za birački popis i rada na biračkom mjestu i drugim izbornim mjestima.

(3) Nakon prijama zahtjeva, Središnje izorno povjerenstvo BiH i izorno povjerenstvo provjeravaju je li politički subjekt ovjeren za sudjelovanje na izborima u izornoj jedinici kojoj pripada osnovna izborna jedinica za koju su predložili svoje promatrače.

(4) Provjera iz stavka (3) ovog članka vrši se na temelju liste političkih subjekata koji su ovjereni u izornoj jedinici kojoj pripada osnovna izborna jedinica za koju su politički subjekti predložili svoje promatrače, koju je dostavilo Središnje izorno povjerenstvo BiH.

(5) Središnje izorno povjerenstvo BiH i izborna povjerenstvo zadržavaju originalni primjerak obrasca pravila ponašanja i izjave o poštivanju tajnosti glasovanja. Odluka o akreditiranju i preslika obrasca pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja dostavlja se političkom subjektu kao podnositelju zahtjeva. Odluka izbornog povjerenstva o akreditiranju političkog subjekta dostavlja se Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Lista akreditiranih promatrača dostavlja se na sva biračka mjesta u osnovnoj izornoj jedinici na koju se zahtjev odnosi. Promatrač je dužan nositi akreditaciju.

(6) Središnje izorno povjerenstvo BiH i izorno povjerenstvo će odlukom odbiti zahtjev za izdavanje iskaznice u sljedećim slučajevima:

- a) ako je poništena ovjera političkog subjekta
- b) ako predloženi promatrač ne ispunjava uvjete iz članka 3. ovog naputka
- c) ako je pojedina osoba već predložena, odnosno ako ju je akreditirao drugi politički subjekt ili udruga.

Odjeljak B. Zahtjevi udruga

Članak 10. (Razmatranje zahtjeva za udruge)

(1) Središnje izorno povjerenstvo BiH razmatra zahtjev za izdavanje iskaznice koji je podnijela udruga te može, ako utvrdi da je udruhu utemeljio ili je sponzorira politički subjekt, ili je uključena u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerenog političkog subjekta, zahtjev odbiti ili ako utvrdi da udruga nije utemeljena niti je sponzorira politički subjekt, ili nije uključena u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerenog političkog subjekta zahtjev odobriti.

(2) Središnje izorno povjerenstvo BiH sačinjava listu s imenima akreditiranih promatrača koja se nalazi u privitku odluke o akreditiranju udruga i čini njen sastavni dio i dostavlja svim izbornim povjerenstvima osnovnih izbornih jedinica u kojima su udruge akreditirane.

(3) Izborna povjerenstva dostavljaju listu iz stavka (2) ovog članka na sva biračka mjesta u osnovnoj izbornoj jedinici na koju se zahtjev odnosi.

(4) Ukoliko udruga ne dostavi dokaze navedene u članku 4. ovog naputka, Središnje izborno povjerenstvo BiH će odbiti zahtjev za izdavanje iskaznice udruzi.

Odjeljak C. Zahtjevi međunarodnih promatrača

Članak 11. (Razmatranje zahtjeva međunarodnih promatrača)

(1) Odluku o raspisivanju izbora Središnje izborno povjerenstvo BiH na dan raspisivanja izbora dostavlja Ministarstvu vanjskih poslova BiH i drugim relevantnim tijelima s ciljem pravodobnog obavještanja međunarodnih promatrača i država s kojim BiH ima diplomatsko-konzularne odnose o danu održavanja izbora i promatranja izbora.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH razmatra zahtjev za izdavanje iskaznice međunarodnog promatrača te može, ako utvrdi da je uključen u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerenog političkog subjekta, zahtjev odbiti.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH sačinjava listu međunarodnih promatrača čiji su zahtjevi odobreni, i dostavlja je svim izbornim povjerenstvima osnovnih izbornih jedinica u kojima su međunarodni promatrači akreditirani.

(4) Središnje izborno povjerenstvo BiH će prije održavanja izbora po mogućnosti održati sastanak sa akreditiranim međunarodnim promatračima i tom prigodom će distribuirati informativni materijal za promatranje izbora u BiH.

(5) Ukoliko međunarodni promatrači ne dostave dokaze navedene u članku 5. ovog naputka, Središnje izborno povjerenstvo BiH će odbiti zahtjev za izdavanje iskaznice.

Odjeljak D. Promatrači na biračkim mjestima za glasovanje u odsustvu i promatrači mobilnih timova

Članak 12. (Promatrači na biračkim mjestima za glasovanje u odsustvu)

(1) Promatrači političkih subjekata mogu imati pristup biračkim mjestima za glasovanje u odsustvu, i to na biračkom mjestu na kojem se u izvratku iz Središnjeg biračkog popisa nalaze birači da glasuju za izbornu jedinicu u kojoj se politički subjekt kandidira.

(2) Promatrači udruga mogu imati pristup biračkim mjestima za glasovanje u odsustvu, i to na biračkom mjestu za koje im je odobren zahtjev za akreditiranje.

(3) Politički subjekti i udruge sami snose odgovornost da od Središnjeg izbornog povjerenstva BiH traže informaciju o lokaciji biračkih mjesta za glasovanje u odsustvu koja se nalaze u drugim osnovnim izbornim jedinicama. Politički subjekti i udruge kontaktirat će izborno povjerenstvo osnovne izborne jedinice u kojoj se nalazi biračko mjesto za glasovanje u odsustvu radi akreditiranja svojih promatrača.

Članak 13. (Promatrači rada mobilnih timova)

Općinska/gradska izborna povjerenstva su dužna sačiniti plan rada mobilnog tima koji sadrži sastav, raspored rada i rutu kretanja mobilnog tima, a koji se dostavlja akreditiranom promatraču na njegov zahtjev.

POGLAVLJE V. IZGLED, SADRŽAJ I DISTRIBUCIJA ISKAZNICA

Članak 14.

(Izgled i sadržaj iskaznice – članak 17.6 Izbornog zakona BiH)

(1) Iskaznica je pravokutnog oblika i sadržava sljedeće podatke:

a) u gornjem dijelu:

1) znak Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

b) u srednjem dijelu:

1) logo izbora

c) ispod:

1) ime i prezime akreditiranog promatrača

2) datum izdavanja iskaznice i broj odluke

3) potpis ovlaštene osobe koja je izdala iskaznicu

d) pored potpisa, u desnom kutu:

1) pečat izbornog povjerenstva koje izdaje bedž

e) u gornjem desnom kutu stoji oznaka vrste promatrača:

1) za političke subjekte, upisana oznaka „PS“ i pored toga šifra koju je dostavilo Središnje izborno povjerenstvo BiH

2) za udruge, upisana oznaka „PU“ i pored toga broj, počevši od broja 1

3) za međunarodnog promatrača, upisana oznaka „MP“ i pored toga broj, počevši od broja 1.

(2) Iskaznica za političke subjekte je bijele boje, za udruge sive, a za međunarodne promatrače svijetlo ružičaste boje.

(3) Podaci na iskaznici tiskaju se na jezicima i pismima koji su u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

(4) Na poledini iskaznice ispisan je tekst: „Promatrač, tijekom promatranja izbornog procesa, neće ometati izborne aktivnosti i poštivat će tajnost glasovanja. Za vrijeme promatranja izbornih aktivnosti, promatrač će nositi službenu iskaznicu i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom neovisnih kandidata, neovisnim kandidatom i kandidatom s posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina“.

(5) Tekst iz stavka (4) ovog članka je na engleskom jeziku na iskaznicama za međunarodne promatrače.

Članak 15.

(Distribucija službene iskaznice političkim subjektima)

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH izrađuje službene iskaznice (u daljnjem tekstu: iskaznica) za promatrače političkih subjekata akreditiranih za promatranje rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i rada Glavnog centra za brojanje.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje izgled iskaznice i dostavlja je u izborna povjerenstva, a izborna povjerenstva odgovorna su za izdavanje i distribuciju iskaznica svim akreditiranim promatračima političkih subjekata u njihovoj osnovnoj izbornoj jedinici.

(3) Akreditirani promatrači preuzimaju iskaznice iz stavka (2) ovog članka u izbornom povjerenstvu u osnovnoj izbornoj jedinici u kojoj su akreditirani za promatranje, uz prethodno predočen obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja.

(4) Svaki promatrač za vrijeme promatranja izborne aktivnosti dužan je nositi iskaznicu.

Članak 16. **(Distribucija službene iskaznice udrugama)**

(1) Središnje izborna povjerenstvo BiH utvrđuje izgled iskaznice i dostavlja je u izborna povjerenstva, a izborna povjerenstva odgovorna su za izdavanje i distribuciju iskaznica svim akreditiranim promatračima udruga u njihovoj osnovnoj izbornoj jedinici.

(2) Prilikom preuzimanja iskaznice, predstavnik udruge mora predati na uvid izbornom povjerenstvu potpisane obrasce pravila ponašanja i izjave o poštivanju tajnosti glasovanja akreditiranih promatrača.

(3) Izborna povjerenstva provjerit će odgovara li naziv udruge, naveden u izjavi, nazivu udruge s liste udruga građana, koje je akreditiralo Središnje izborna povjerenstvo BiH.

(4) Izborna povjerenstva izdat će onoliko iskaznica koliko je bilo potpisanih obrazaca pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja.

(5) Akreditirani promatrač udruge zadržat će potpisan obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja iz stavka (3) ovog članka i tako osigurati da je osoba koja nosi iskaznicu osoba koja je potpisala obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja.

(6) Svaki promatrač za vrijeme promatranja izborne aktivnosti dužan je nositi iskaznicu.

Članak 17. **(Distribucija službene iskaznice međunarodnim promatračima)**

(1) Akreditirani međunarodni promatrači preuzimaju iskaznice u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH najkasnije do dana održavanja izbora.

(2) Svaki promatrač za vrijeme promatranja izborne aktivnosti dužan je nositi iskaznicu.

Članak 18. **(Distribucija službene iskaznice promatračima na biračkim mjestima u DKP-ima)**

(1) Središnje izborna povjerenstvo BiH nadležno je za izradu i distribuciju službene iskaznice akreditiranim promatračima za promatranje izbora na biračkom mjestu u DKP-u BiH određenom za glasovanje državljana BiH.

(2) Akreditirani promatrači iz stavka (1) ovog članka preuzimaju iskaznice u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH ili u DKP-u BiH određenom za glasovanje.

(3) Svaki promatrač dužan je za vrijeme promatranja izbora na biračkom mjestu određenom za glasovanje državljana BiH u DKP-ima BiH nositi iskaznicu.

POGLAVLJE VI. PRISTUP AKREDITIRANOG PROMATRAČA MJESTU PROMATRANJA IZBORNIH AKTIVNOSTI – članak 17.1 i 17.2 Izbornog zakona BiH

Članak 19.

(Pristup promatrača mjestu izbornih aktivnosti)

- (1) Nakon dolaska na mjesto promatranja izbornih aktivnosti, promatrač mora pokazati osobnu identifikacijsku ispravu ovlaštenoj osobi tijelu za provedbu izbora.
- (2) Ovlaštena osoba provjerit će identifikacijsku ispravu s fotografijom promatrača, kako bi utvrdilo da se ime promatrača nalazi na iskaznici.
- (3) Ovlaštena osoba zapisat će ime promatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao i njegov broj iskaznice u zapisnik tijela za provedbu izbora, bilježeći vrijeme kada je promatrač stigao i vrijeme kada je promatrač napustio prostorije, kako bi se broj promatrača ograničio na jednog promatrača u isto vrijeme na jednom mjestu promatranja izbornih aktivnosti ako se radi o promatraču političkog subjekta i udruge.
- (4) Ovlaštena osoba zadržat će identifikacijsku ispravu do trenutka kada promatrač napušta mjesto promatranja izbornih aktivnosti i dužan je obavijestiti ovlaštenu osobu o napuštanju prostorija, nakon čega će mu biti vraćena identifikacijska isprava. Prilikom napuštanja mjesta promatranja, promatrač zadržava iskaznicu.
- (5) Broj nazočnih međunarodnih promatrača na biračkom mjestu nije ograničen, ali ne smije utjecati na regularnost izbornog procesa.
- (6) Međunarodni promatrač na svako mjesto na kojem promatra izbornu aktivnost može sa sobom uvesti i prevoditelja.

POGLAVLJE VII. ODUZIMANJE SVOJSTVA PROMATRAČA

Članak 20.

(Razlozi za oduzimanje svojstva promatrača)

- (1) Tijelo za provedbu izbora oduzet će svojstvo akreditiranom promatraču i udaljiti ga sa mjesta promatranja izbornih aktivnosti tijekom promatranja izbornog procesa ako:
  - a) ometa izborne aktivnosti
  - b) ne poštuje tajnost glasovanja
  - c) ne nosi službenu iskaznicu
  - d) nosi oznake koje ga povezuju s određenom političkim subjektom.

Članak 21.

(Postupak oduzimanja svojstva promatrača)

- (1) U postupku udaljavanja akreditiranog promatrača sa izbornog mjesta, predstavnik tijela za provedbu izbora treba prethodno opomenuti akreditiranog promatrača koji ometa izborni proces i poduzeti sve druge raspoložive mjere i radnje da ometanje prestane, a ako akreditirani promatrač nastavi ometanje, udaljit će ga sa mjesta promatranja izbornih aktivnosti.
- (2) Nadležno tijelo za provedbu izbora obavijestit će političkog subjekta, udругu, odnosno međunarodnog promatrača o poništenju iskaznice.

POGLAVLJE VIII. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22. (Prilozi)

Sastavni dio ovog naputka je:

- a) AP-1-PS i AP-2-PS obrasci zahtjeva za akreditiranje predstavnika političkih subjekata,
- b) AP-1-UG obrazac zahtjeva za akreditiranje udruga,
- c) AP-1-MP obrazac zahtjeva za akreditiranje predstavnika međunarodnih organizacija,
- d) AP-1-MP-E obrazac zahtjeva za akreditiranje međunarodnih promatrača na engleskom jeziku,
- e) (AP-1-IP) obrazac pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja,
- f) obrasci izgleda akreditacije za međunarodne promatrače,
- g) obrasci izgleda akreditacije za političke subjekte i
- h) obrasci izgleda akreditacije za udruge.

Članak 23. (Propisi obuhvaćeni ovim naputkom)

Ovaj naputak obuhvata Naputak o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 37/14) i Naputak o dopunama i izmjenama Naputka o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 29/18).

Članak 24. (Objava u službenim glasilima)

Ovaj prečišćeni tekst naputka objavit će se u "Službenom glasniku BiH", "Službenim novinama F BiH", "Službenom glasniku RS", "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH" i na internet-stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH www.izbori.ba.

Broj: 05-1-02-2-467-2/18
Sarajevo, 24.05.2018. godine

Predsjednica

Dr. Irena Hadžiabdić

**ZAHTJEV ZA AKREDITIRANJE
PREDSTAVNIKA POLITIČKOG SUBJEKTA**

Za promatranje izbornih aktivnosti izbornog povjerenstva, centra za birački popis, biračkih mjesta i drugih izbornih mjesta

Politički subjekt _____
Naziv _____

Kod političkog subjekta (koji je odredila SIP BiH) _____

za promatranje u _____
Osnovna izborna jedinica

Navedite jezik i pismo na kojima želite da se vaše akreditacije tiskaju: _____

Kontakt - adresa _____

Broj telefona / faksa, uključujući i pozivni broj _____

E-mail _____

Nadnevak _____

_____
Potpis ovlaštene osobe
političkog subjekta

*Napomena: Zahtjev za akreditiranje promatrača za promatranje rada izbornog povjerenstva, centra za birački popis i rada na biračkom mjestu i drugim izbornim mjestima predstavnici političkih subjekata podnose izbornom povjerenstvu u osnovnoj izornoj jedinici unutar izborne jedinice za koju se kandidiraju.

**Napomena: Izorno povjerenstvo dužno je dostaviti listu akreditiranih promatrača na sva biračka mjesta u osnovnoj izornoj jedinici na koju se zahtjev odnosi.

LISTA PREDLOŽENIH PROMATRAČA POLITIČKOG SUBJEKTA

Za promatranje izbornih aktivnosti izbornog povjerenstva, centra za birački popis, biračkih mjesta i drugih izbornih mjesta

Politički subjekt _____
Naziv _____

prijavljuje sljedeće kandidate za akreditacije:

Redni broj	Prezime	Ime	Broj važeće osobne iskaznice	Jedinstveni matični broj
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				

Imenovani promatrači imat će pravo promatranja aktivnosti izbornog povjerenstva, centra za birački popis i biračkih mjesta i drugih mjesta za promatranje izbornih aktivnosti.

_____
**Potpis ovlaštene osobe
političkog subjekta**

Nadnevak _____

**ZAHTJEV ZA AKREDITIRANJE
PREDSTAVNIKA POLITIČKOG SUBJEKTA**
za promatranje izbornih aktivnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH,
Glavnog centra za brojanje i rada u diplomatsko-konzularnim predstavništvima

Politički subjekt _____
Naziv _____

Kod političkog subjekta (koju je odredilo SIP BiH) _____

Za promatranje (označite odgovarajući kvadratić):

- A) Rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH
- B) Rada Glavnog centra za brojanje
- C) Rada u diplomatsko-konzularnim predstavništvima

Navedite jezik i pismo na kojima želite da se vaše akreditacije tiskaju: _____

Kontakt - adresa _____

Broj telefona / faksa, uključujući i pozivni broj _____

E-mail _____

_____
Potpis ovlaštene osobe
političkog subjekta

Nadnevak _____

*Napomena: Zahtjev za akreditiranje promatrača za promatranje rada Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, rada Glavnog centra za brojanje i diplomatsko-konzularnih predstavništava predstavnici političkih subjekata podnose Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, a zahtjevi za promatranje izbora na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnim predstavništvima mogu se Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti i posredstvom DKP – a BiH.

**Napomena: Politički subjekti su dužni da uz zahtjev za akreditiranje promatrača podnesu pojedinačne liste promatrača za promatranje rada Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, rada Glavnog centra za brojanje i diplomatsko-konzularnih predstavništava. Politički subjekti dostavljaju liste promatrača za svako biračko mjesto u diplomatsko-konzularnim predstavništvima u kojima žele promatrati izbore.

***Napomena: Predstavnicima podnositelja zahtjeva bit će izdato onoliko akreditacija koliko ima potpisanih promatrača naznačenih na listi predloženih promatrača, a koji su potpisali obrazac pravila ponašanja i izjave o poštivanju tajnosti glasanja.

LISTA PREDLOŽENIH PROMATRAČA POLITIČKOG SUBJEKTA

za promatranje rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

Politički subjekt _____

Naziv _____

prijavljuje sljedeće kandidate za akreditacije:

Redni broj	Prezime	Ime	Broj važeće osobne iskaznice	Jedinstveni matični broj
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				

Nadnevak _____

_____
**Potpis ovlaštene osobe
političkog subjekta**

LISTA PREDLOŽENIH PROMATRAČA POLITIČKOG SUBJEKTA

za promatranje rada Glavnog centra za brojanje

Politički subjekt _____

Naziv _____

prijavljuje sljedeće kandidate za akreditacije:

Redni broj	Prezime	Ime	Broj važeće osobne iskaznice	Jedinstveni matični broj
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				

_____
Potpis ovlaštene osobe
političkog subjekta

Nadnevak _____

LISTA PREDLOŽENIH PROMATRAČA POLITIČKOG SUBJEKTA

za posmatranje rada na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnim predstavništvima

Politički subjekt _____

Naziv _____

prijavljuje sljedeće kandidate za akreditacije za promatranje izbora na biračkom mjestu u DKP – u BiH određenom za glasovanje državljana BiH.

Navesti naziv DKP-a BiH određenog za glasovanje

Redni broj	Prezime	Ime	Broj važeće osobne iskaznice	Naziv države koja je izdala putovnicu i broj putovnice	Jedinstveni matični broj
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					

Nadnevak _____

_____
Potpis ovlaštene osobe
političkog subjekta

ZAHTJEV ZA AKREDITIRANJE UDRUGE

Naziv udruge _____

Kontakt - adresa _____

Broj telefona / faksa, uključujući i pozivni broj _____

E-mail _____

Za promatranje (označiti odgovarajući kvadratić – priložiti poseban obrazac za svaku osnovnu izbornu jedinicu u kojoj namjeravate promatrati izborne aktivnosti):

- A) Rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH
- B) Rada izbornog povjerenstva
Osnovna izborna jedinica _____
Broj promatrača _____
- C) Rada centra za birački popis
Osnovna izborna jedinica _____
Broj promatrača _____
- D) Rada na biračkom mjestu
Osnovna izborna jedinica _____
Broj promatrača _____
- E) Rada Glavnog centra za brojanje
Broj promatrača _____
- F) Rada u diplomatsko-konzularnim predstavništvima

Navedite razloge zbog kojih želite promatrati izborni proces: _____

_____

_____

Navedite jezik i pismo na kojima želite da se vaše akreditacije tiskaju: _____

Svojim potpisom potvrđujem da udruga pod navedenim nazivom nije osnovana, sponzorirana, niti obavlja bilo kakvu aktivnost u korist političkog subjekta i da će se pridržavati odredaba Izbornog zakona BiH.

Ime i prezime predsjednika udruge _____

Potpis _____

Nadnevak _____

*Napomena: Udruge su dužne uz zahtjev za akreditiranje dostaviti liste promatrača na biračkim mjestima za svaku izbornu jedinicu zasebno.

**Napomena: Predstavnik udruge preuzet će akreditacije nakon prezentiranja pojedinačnih potpisanih obrazaca pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja promatrača službeniku izbornog povjerenstva koji je odgovoran za osiguravanje akreditacija. Službenik izbornog povjerenstva neće zadržati potpisane obrasce pravila ponašanja i izjave o poštivanju tajnosti glasovanja promatrača. Službenik izbornog povjerenstva provjerit će je li tu organizaciju akreditiralo Središnje izborno povjerenstvo BiH. Predstavnicima udruge bit će izdato onoliko akreditacija koliko ima potpisanih obrazaca izjava i taj broj ne smije preći broj promatrača koji je udruga naznačila na ovom obrascu i koji se nalazi na popisu akreditiranih udruge Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

LISTA PREDLOŽENIH PROMATRAČA UDRUGE

Udruga _____ Naziv _____

prijavljuje sljedeće kandidate za akreditacije:

Redni broj	Prezime	Ime	Broj važeće osobne iskaznice	Jedinstveni matični broj
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				

Središnje izborno povjerenstvo BiH sačinjava listu s imenima akreditiranih promatrača koja se nalazi u privitku odluke o akreditiranju udruge i čini njen sastavni dio, koja se dostavlja svim izbornim povjerenstvima osnovnih izbornih jedinica u kojima su udruge akreditirane.

_____
Potpis predsjednika udruge

Nadnevak _____

ZAHTJEV ZA AKREDITIRANJE MEĐUNARODNOG PROMATRAČA

Naziv međunarodne organizacije/ime i prezime _____

Kontakt - adresa _____

Broj telefona / faksa, uključujući i pozivni broj _____

E-mail _____

Promatrači ove organizacije prijavljuju se za promatranje:

(Označite odgovarajući kvadratić pored naziva izborne aktivnosti koju namjeravate promatrati)

A) Rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH	☐
B) Rada izbornog povjerenstva	☐
C) Rada centra za birački popis	☐
D) Rada na biračkom mjestu	☐
E) Rada Glavnog centra za brojanje	☐
F) Rada u diplomatsko-konzularnim predstavništvima	☐

Navesti naziv DKP-a BiH određenog za glasovanje

Svojim potpisom potvrđujem da međunarodna organizacija pod navedenim nazivom ne obavlja bilo kakvu aktivnost u ime političkog subjekta i da će se pridržavati odredaba Izbornog zakona BiH.

_____
Potpis predstavnika međunarodnih promatrača

_____
Nadnevak

Predstavnik međunarodnih promatrača preuzet će akreditacije nakon prezentiranja pojedinačno potpisanih obrazaca pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja od ovlaštene osobe Središnjeg izbornog povjerenstva BiH koje je odgovorno za osiguravanje akreditacija. Predstavnici međunarodnih promatrača bit će izdano onoliko akreditacija koliko ima potpisanih obrazaca pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja i taj broj ne smije preći broj promatrača naznačenih na listi predloženih međunarodnih promatrača.

Lista predloženih međunarodnih promatrača bit će sastavni dio ovog zahtjeva, koju treba popuniti prigodom podnošenja ovog zahtjeva Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

LISTA PREDLOŽENIH MEĐUNARODNIH PROMATRAČA

Naziv međunarodne organizacije

prijavljuju sljedeće kandidate za akreditacije:

Redni broj	Prezime	Ime	Broj važeće osobne iskaznice	Naziv države koja je izdala putovnicu i broj putovnice	Jedinstveni matični broj
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					

_____
Potpis predstavnika
međunarodnih promatrača

Nadnevak _____

APPLICATION FORM FOR ACCREDITATION OF INTERNATIONAL OBSERVER

_____
Name of international organization/name and last name
Contact address _____

Telephone/fax number including country code _____

E-mail _____

The observers of this organization are applying to observe:

(Check appropriate box next to the election activity, which you intend to observe)

A) Work of the BiH Central Election Commission	☐
B) Work of the election commission	☐
C) Work of the Center for Voters' Register	☐
D) Work at the polling station	☐
E) Work of the Main Center for counting	☐
F) Work at the diplomatic-consular representation offices	☐

_____
Provide name of the diplomatic-consular representation office designated for voting

By putting my signature hereto I confirm that the international organization under the given name does not conduct any activity on behalf of the political subject and that it shall adhere to the provisions of the BiH Election Law.

_____
Signature of international observers' representative

_____
Date

Representative of the international observers shall, after presenting individually signed Code of conduct forms and the statements on respecting the secrecy of the vote, take over official accreditations from the authorized person of the BiH Central Election Commission, who is responsible for securing the accreditations. The representatives of international observers shall receive as many accreditations as there are signed forms and statements, and that number shall not exceed the number of observers listed on the list of proposed international observers.

The list of the international observers shall be integral part of this application, which is to be completed when submitting this application form to the BiH Central Election Commission.

LIST OF NOMINATED INTERNATIONAL OBSERVERS

Name of international organization
is hereby nominating the following candidates for accreditations:

No.	Last name	Name	Number of a valid ID card	State that issued the passport and the passport number	Personal identification number
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					

_____
**Signature of the representative
of international observers**

Date _____

PRAVILA PONAŠANJA I IZJAVA O POŠTIVANJU TAJNOSTI GLASOVANJA

akreditiranog promatrača za promatranje rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, izbornog povjerenstva, centra za birački popis, biračkog mjesta, Glavnog centra za brojanje i drugih izbornih mjesta

Ime akreditiranog promatrača

Naziv političkog subjekta, udruge

PRAVILA PONAŠANJA

Ja, _____, kao akreditirani promatrač, ovim izjavljujem:

- A) da ću biti nepristran sukladno mojim dužnostima;
- B) da se neću miješati u izborni proces koji uključuje upis birača u Središnji birački popis, proceduru na dan glasovanja ili brojanja glasova i da ću poštivati tajnost glasovanja;
- C) da neću pokušati vršiti bilo kakav utjecaj na osobu u svezi s njenim izborom biračkih opcija ili načina na koji će označiti glasački listić;
- D) da ću poštivati odredbe Izbornog zakona BiH.
- E) Promatrač može stavljati obrazložene primjedbe na rad tijela nadležnih za provedbu izbora utvrđenih Izbornim zakonom BiH u pisanoj formi koje se prilažu u zapisnik o radu tijela nadležnog za provedbu izbora, na temelju čega politički subjekt može uložiti prigovor nadležnom tijelu.

Potpis akreditiranog promatrača: _____

Nadnevak: _____

CODE OF CONDUCT AND STATEMENT ON RESPECTING SECRECY OF THE VOTE

of accredited observer to observe the work of the BiH Central Election Commission, election commission, center for voters' register, polling station, Main center for counting and other election places

---

Name of the accredited observer

Organization

I, _____, being an accredited observer do hereby declare that:

1. I shall maintain strict impartiality in the conduct of my duties;
2. I shall not interfere with the election process, which includes registration of voters into the Central Voters Register, polling day procedures or the vote count and I shall respect the secrecy of the vote;
3. I shall not attempt to exert any influence over a person regarding his or her choice of voting options or the manner in which he or she will mark the ballot.
4. I shall abide by the provisions of the Election Law of Bosnia and Herzegovina.
5. An observer may bring substantiated objections to the work of the bodies competent for administration of the elections established by the BiH Election Law in writing, which is annexed to the minutes on the operations of the body competent for administration of the elections, based on which a political subject may file a complaint with the competent body.

Signature of Accredited Observer: _____

Date: ____

_____